

Lugupeetud

Keskkonnaminister Keit Pentus

08.06.2012.a.

Kalapääsude vajadus

Euroopa Liidu rahaline olukord ei ole kõige parem. Koos võlgades sipleivate riikidega peaks ka Eesti, kus olukord valitsuse õige rahanduspoliitika tõttu on tunduvalt parem, teostama kokkuhoiupoliitikat ja vältima igasuguseid mittemõistlikke kulutusi.

Mõnikord on mittemõistlike kulutuste tegemise nõue nõutud isegi seadusega. Seda eriti juhul kui seadus ei arvesta kõiki esinevaid olukordi ja on vastu võetud absoluutsena ilma mingi erandita. Ühest küljest selline seadus väldib küll igasuguse vaidluse, kuid võib põhjustada ka väga absurdseid olukordi ja mittevajalikke kulutusi. Ja sellised asjad jäävad inimeste hinge kripeldama kui valitsuse tegemata töö või, mis veelgi hullem, halvasti tehtud töö.

Üheks selliseks seaduse sätteks tuleb lugeda Veeseaduse § 40¹ lõiget 13

Looduskaitseaduse § 51 lõike 2 alusel lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana kinnitatud veekogule või selle lõigule ehitatud paisul tuleb tagada kaladele läbipääs nii üles- kui ka allavoolu 2013. aasta 1. jaanuariks. Kui Veeseaduse § 17 lõige 5 sätestab, et kalade läbipääs nii paisust üles- kui ka allavoolu tuleb tagada põhjendatud vajadusel, siis § 40¹ lõikes 13 mingit erandit ette nähtud ei ole. Seejuures on jäetud tähele panemata, et mõningatel juhtudel peaks arvestama ka Veeseaduse § 3²³ lõige 1 punkte 1 ja 2. Lõike 1 eiramine võib tuua mõnes teises valdkonnas hoopis suurema kahju kui seda saame kalade arvukuse suurendamisega. Lõige 2 aga väldib selleks ebaoproportsionaalselt suurte kulutuste tegemise. Ka VeeS §3¹⁰ lubab seada leebemaid tingimusi vältimaks ülemääraseid kulutusi.

Ühe näitena võime tuua Saesaare paisu ja paisjärve. Need asuvad Ahja jõe lõheliste elupaigana määratud lõigul. Tegelikult on allpool paisu katsepüügil saadud Suure Taevaskoja juures mõned jõeforelli vanemad isendid, kes sinna on sattunud arvatavasti ülevaltpoolt, sest nooremate isendite puudumine viitab paljunemiskohtade kesisule.

Ida-Eesti Veemajanduskavas on määratud TMV Ahja jõe lõigu (kood 1047200_3 Kiidjärve paisu algusest kuni Saesaare paisuni) seisundiklassi lõplikuks hinnanguks 2009.a „hea“ ja sama ka aastaks 2015. Seega Veemajanduskava järgi ei ole vajadust kalapääsu järele. Samal seisukohal on ka mitmed eksperdid, seadus ei tee aga mingeid erandeid ja seetõttu on nõutav kalapääs. Pealegi asub Saesaare pais maastiku kaitse alal ja igasugune ehitamine on lubatud vaid maastiku kaitseala valitseja nõusolekul. Kas valitsejal on õigus mitte lubada ehitada kalapääsu, mis ei sobi sinna (betoonrajatis) ja/või muudab maastikku suures ulatuses (looduslähedane tehissäng, langus 2% pikkus 450 m)? Lõhejõgede nimekiri koostati omal ajal ilma täpsemate uuringuteta ja hiljem kehtestatud nõue kalapääsude ehitamiseks ei näe ette mingeid erandeid. Isegi kui keskkonnamõtjude hindamisel peaks selguma, et kalapääsu vajadus puudub või on tegemist ebaoproportsionaalselt suurte kulutustega, ei saa seda arvesse võtta seadusest tulenevalt. Kas ei ole tõesti võimalust vältida ilmaegseid kulutusi?

Loodan, et **on** ja Teie koos ministeeriumi ametnikega saate sellega hakkama.

Voldemar Enno
murelik kodanik

Aasa 5-2, Põlva 63304
Tel. 5106651; 7995 197